

A Fővárosi Ítéltábla Dr. Léhmann György ügyvéd (**I-II. rendű felperesi képviselő címe**) által képviselt I. rendű felperes neve (**I-II. rendű felperesek címe**) I. rendű és **II. rendű felperes neve (I-II. rendű felperesek címe)** II. rendű felperesnek, a Lendvai és Szörényi Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe**; ügyintéző: Dr. Lendvai András ügyvéd) által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen szerződés részleges érvénytelensége iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. december 19. napján kelt 8.G.41.390/2013/13. számú ítélete ellen a felperes részéről 14. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az első fokú bíróság ítéletének a felmondás érvénytelenségnek megállapítására irányuló keresetet elutasító rendelkezését - a perköltségre is kiterjedően - helybenhagyja;

a további kereseti kérelem vonatkozásában a pert megszünteti és az első fokú bíróság ítéletének ezen kereseti kérelmet elutasító rendelkezését hatályon kívül helyezi, megállapítja, hogy e kereseti kérelemmel összefüggésben a felperesek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 36.000 (Harminchatezer) forint kereseti és 48.000 (Negyvennyolcezer) forint jogorvoslati illetéket az állam viseli, a fentieket meghaladóan a peres felek a költségeiket maguk viselik.

A Fővárosi Ítéltábla kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 10.000 (Tízezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek keresetükben a közöttük mint adósok és az **A. K. B. Zrt.** mint hitelező között 2008. október 2. napján megkötött, „Önálló zálogjoggal biztosított, részben deviza hitelkiváltási célú kölcsönszerződés deviza alapú kölcsönhöz” megnevezésű szerződés 3.6., 3.7. és 3.8. pontjainak mint tisztességtelen szerződési feltételeknek semmiségen alapuló érvénytelensége, valamint jogkövetkezményként annak megállapítását kérték, hogy ezek a kikötések a szerződés megkötésétől kezdődően nem jelentenek kötelezettséget az adósokra nézve; kérték továbbá, hogy állapítsa meg a bíróság a 2012. február 16-i kölcsönszerződést felmondó nyilatkozat érvénytelenségét. Mindkét kereseti kérelmük jogalapjaként az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 209. §-át, 209/A. §-át és 198. § (1) bekezdését, valamint az 93/13/EGK irányelv 3. és 6. cikkét jelölték meg, hivatkoztak továbbá a 2/2011. és az 1/2010. PK véleményekre.

Azt kifogásolták, hogy a szerződés megkötését követően a bank évente egyoldalúan minden

indokolás nélkül folyamatosan emelte a törlesztő részleteket úgy, hogy ahhoz nem volt törvényes joga. A szerződés 3.6. pontja az ügyleti kamat, 3.7. pontja a kezelési költség, 3.8. pontja pedig az egyéb, a hitel igénybevételével kapcsolatos díjak és jutalékok egyoldalú módosítási jogát tette lehetővé a bank számára anélkül, hogy azok változtatásának okait vagy módját egyértelműen és érthetően megfogalmazta volna. Hivatkoztak továbbá arra, hogy az Üzletszabályzat nem vált a szerződés részévé, illetve a szerződés abban a részében a felek között nem jött létre.

Az alperesi ellenkérelemre tekintettel előadták, hogy a közhiteles cégnyilvántartás adataiból megállapíthatóan a felperesekkel szerződést kötő **E. E. L. K. B. Zrt.** elnevezése 2008. július 10-i hatállyal **A. K. B. Zrt.**-re változott, majd 2008. december 31. napján a cégjegyzékből való törléssel megszűnt. A megszűnés módja átalakulás, beolvadás, a jogutód cég pedig az **A. B. E. SA**. Tény viszont az is, hogy beolvadás esetén nemcsak a megszűnt cég adatainál kell a beolvadás tényét feltüntetni, hanem annál a cégnél is, ahová a megszűnt cég beolvadt. Az alperes elmulasztotta a külföldi cég cégmásolatát csatolni, pedig abból egyértelműen kiderülhet az, hogy az **A. B. E. SA** cég cégnyilvántartási adatainál semmi nem utal a beolvadás tényére. A jelen per alperesének cégnyilvántartási adataiból megállapítható, hogy 2009. január 1. napján módosította az alapító okiratát, melyből egyértelmű a felperesek számára az, hogy mindösszesen egy színlelt okirattal került egyetlen napra az **E. E. L. K. B. Zrt.** az **A. B. E. SA** külföldi céghez, de a következő napon már az alperesi fióktelepnél kötött ki.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását elsődlegesen arra tekintettel kérte, hogy a felperesek rossz alperest perelnek, másodlagosan hivatkozott annak érdemi megalapozatlanságára. Az alperes személyét illetően előadta, hogy a szerződés a felperesek és az **A. K. B. Zrt.** között jött létre, és a közhiteles cégjegyzéki adatokból megállapíthatóan az **A. K. B. Zrt.** jogutódjává határon átnyúló egyesülés (beolvadás) útján az **A. B. E. SA** vált. Azaz az **A. K. B. Zrt.** az alperes alapítójába, és nem az alperesbe olvadt be, így az általános jogutódlás folytán a deviza alapú kölcsönszerződéssel kapcsolatos igények jogosultja és kötelezettje egyedül az alperes alapítója, és nem az alperes. Az **A. B. E. SA** a pénzügyi fióktelepét törvényes képviselőként hozta létre, mely a külföldi anyacég javára jár el. A pénzügyi fióktelep mind a szerződéskötés időpontjában, mind jelenleg egyszerre önálló jogalany és egyszerre az anyacég törvényes képviselője, valamint az anyacég jogalanyiségének és vagyonának része, így az alperes által kötött ügyletek során az alperes az **A. B. E. SA** törvényes képviselőjeként járt el, mely ügyletek közvetlenül jogosították és kötelezték az anyacéget, tekintet nélkül arra, hogy a képviselő ténye külön feltüntetésre került-e. Hivatkozott e körben a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 3/A. § (1) bekezdésére, valamint a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviseleteiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény (Fktv.) 24. §-ára, továbbá a 2006/48/EGK irányelv 4. cikk 3. pontjára.

Az elsőfokú bíróság a 2013. december 19. napján kelt 8.G.41.390/2013/13. számú ítéletében a felperesek keresetét elutasította és kötelezte a felpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg az államnak külön felhívásra 36.000 forint eljárási illetéket.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy az **A. K. B. Zrt.** 2009. január 1. napjával a 2006. évi IV. törvény (Gt.) 65. §-a alapján a cégjegyzékből való törléssel megszűnt, jogutóda az **A. B. E. SA** lett a Gt. 70. § (1) bekezdése értelmében. A felperesek a jogutóddal szemben érvényesíthetik az igényüket. Az alperes az Fktv. 24. § (3) bekezdése 2013. január 1. napjától hatályos rendelkezése alapján perbeli jogképességgel rendelkezik. A kölcsönszerződés megkötésekor hatályos Fktv. 24. § (3) bekezdésének rendelkezése szerint a fióktelep az alapítója nevében és képviseletében jár el, a 2013. január 1. napját megelőzően hatályos Fktv. 24. § (3) bekezdése alapján az 1/2012. PJE határozat szerint az EGT tagállamban székhellyel rendelkező külföldi vállalkozás által létesített pénzügyi fióktelep az alapítója nevében képviseletében jár el, de nincs perbeli jogképessége, csak az

alapítót képviselheti a perben. A felperesek a kereseti kérelmüket az alperessel szemben tartották fenn a Pp. 64. § (2) bekezdése alapján, a jogutód **A. B. E. SA** külföldi céget nem vonták perbe, a pert nem az ellen indították meg, akivel szemben az igény érvényesíthető, ezért a kereseti kérelem elutasításának az alperes passzív perbeli legitimációjának hiányában volt helye.

Az ítélet ellen a felperesek nyújtottak be fellebbezést, melyben annak megváltoztatását és a keresetnek helyt adó döntés hozatalát kérték. Arra hivatkoztak, hogy az **A. B. E. SA** cégmásolata nem ismert, meggyőződésük szerint azért mulasztotta el az alperes a külföldi cég cégmásolatát csatolni, mert abból egyértelműen kiderülhetne az, hogy semmi nem utal a beolvadás tényére. Ismét hivatkoztak arra, hogy a per alperese cégnyilvántartási adatai szerint a 2008. szeptember 25-én létesített alperes alapító okiratának első módosítása 2009. január 1. napján történt. Fellebbezésükhöz csatoltak egy Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma által hozott ítéletet, melyben a bíróság az alperesi fiókteleppel szemben benyújtott keresetet érdemben elbírált.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperesek másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban részletesen kifejtett álláspontját és hangsúlyozta, hogy az alperes a kereset előterjesztésekor rendelkezett jogképességgel. Megjegyezte, hogy a felperesek megalapozott fellebbezés esetén sem kérhetnék a keresetnek megfelelő marasztalást tekintettel arra, hogy a szerződési feltételek tisztességtelensége vonatkozásában bizonyítás nem folyt, az elsőfokú bíróság azt nem vizsgálta. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróságnak nem kellett felhívnia a felpereseket a megfelelő perbeli legitimációval rendelkező alperes perbeállítására a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja alapján, mert ilyen kötelezettség kizárólag abban az esetben áll fenn, ha a per jogszabályban meghatározott alperes ellen indítható, azonban jelen kötelmi per feleinek személyét jogszabály nem határozza meg.

Az iratok másodfokú bírósághoz történt felterjesztését követően a Fővárosi Ítéltábla a 2014. augusztus 1. napján kelt 10.Gf.40.133/2014/5. számú végzésével a peres eljárást hivatalból felfüggesztette a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1. tv.) 16. §-ában említett külön törvényben meghatározott intézkedésig, de legkésőbb 2014. december 31. napjáig, figyelemmel arra, hogy a per tárgya részben vagy egészben a DH1. tv. 3. § (1) bekezdése, illetve 4. § (1) bekezdése szerinti kikötés.

A felfüggesztés időtartama a 2014. évi XL. törvény (DH2. tv.) 38. § (2) bekezdése alapján a törvény erejénél fogva meghosszabbodott a felülvizsgált elszámolás bejelentéséig.

Az alperes a másodfokú eljárásban bejelentette, hogy a felperesek vonatkozásában az elszámolási értesítő megküldésre került, mellyel szemben a jogszabályban meghatározott határidőn belül a felperesek nem éltek panasszal, így az elszámolás a DH2. tv. 38. § (6) bekezdése alapján felülvizsgálnak minősül.

A folytatódó eljárásban a felperesek 3. sorszámú beadványukban kérték, hogy a másodfokú bíróság kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást megjelölve az általuk feltenni indítványozott kérdéseket, melyek a nemzeti bíró eljárásának a 93/13/EGK irányelv 4. cikk második bekezdésének, 6. és 7. cikkének, preambulum utolsó bekezdésének, illetve az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének megfeleltetésére vonatkoznak. Hangsúlyozták, hogy jelen per jogi alapja nem nemzeti jogszabályokon, hanem a 93/13/EGK irányelv rendelkezésein nyugszik, melyekkel a DH1. és a DH2. törvények ellentétesek, mert korlátozzák az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, ezért ezen jogszabályok figyelmen kívül hagyása indokolt. A felperesek a keresetükben részleges érvénytelenség megállapítását kérelmezték, az egyes érvénytelen szerződési feltételek jogkövetkezményeinek alkalmazását nem kérték. Miután a kereseti kérelem uniós jog alkalmazását

igényli, jelentősége van az EUB gyakorlatának is, mely szerint a nemzeti joghoz képest az uniós jog elsőbbséget élvez, a nemzeti jogot az irányelvekkel összhangban kell értelmezni, amennyiben ez nem lehetséges, úgy a nemzeti jogszabályt figyelmen kívül kell hagyni. Felperesek vitatták az alperes azon állítását, hogy a fogyasztó részére az elszámolási értesítő a részéről megküldésre került, ugyanis az alperes által említett elszámolás 256,47 HUF/CHF árfolyamon történik, ami annyit jelent, hogy a per alapjául szolgáló szerződés megkötésének időpontjától megállapítható árfolyamváltozás teljes egészében a fogyasztót terheli. Az elszámolásra vonatkozó jogszabály megalkotásakor már ismert volt a jogalkotó előtt az EUB C-26/13 számú ítélete, annak árfolyamváltozással kapcsolatos terhek viselésére vonatkozó megállapítása, valamint a Kúria 2/2014. PJE 1. pontja az árfolyamkockázattal kapcsolatosan, ezért figyelmen kívül kell hagyni a 2014. évi LXXVII. törvény (DH3. tv.) 21. §-át, mert az alperes „egy semmire nem jó banki számolgatásra hivatkozik az elszámolással kapcsolatosan”. A felperesek hivatkoztak még arra is, hogy mind a három DH törvény ellentétes az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében írt hatékony jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jogot biztosító rendelkezésével.

Az alperes az előzetes döntéshozatal iránti kérelemere tett észrevételében kifejtette, a megválaszolandó kérdések nem érintik jelen per tárgyát, a másodfokú ítélet meghozatalához nem szükségesek, így a felperes indítványa nem teljesíthető, figyelemmel az Európai Unió Működéséről szóló szerződés 267. cikkére.

Fenntartotta a fellebbezési ellenkérelmében foglaltakat és utalt arra, hogy az alperes perbeli legitimációja tárgyában az alperesi állásponttal megegyező egységes bírói gyakorlat alakult ki.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az első fokú ítélet felperesek azon kereseti kérelmét elutasító rendelkezése, melyben a kölcsönszerződés 3.6, 3.7 és 3.8. pontjainak tisztességtelenségen alapuló semmisségének megállapítását kérték, az alábbiakra tekintettel érdemben nem bírálható felül.

A per tárgyát képező szerződés a Ptk. 685. § e) pontja szerinti, 2004. május 1. napját követően megkötött - deviza alapú - fogyasztói szerződésnek minősül, melynek részévé vált az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses kikötés, ezáltal arra a DH1. és DH2. törvények hatálya e törvények 1. §-ai értelmében kiterjed.

A felperes keresete a kölcsönszerződés egyoldalú módosítására vonatkozó pontjai tisztességtelenségen alapuló érvénytelenségnek a megállapítására irányult a Ptk. 209. § és 209/A. §-ára, valamint a 2/2011. PK véleményre hivatkozással.

A DH1 tv. 4. § (1) bekezdése - a törvény hatálya alá tartozó szerződéseket illetően - vélelmezte az egyoldalú szerződésmódosítás jogát szabályozó szerződéses kikötés tisztességtelenségét. A vélelem megdöntésére a pénzügyi intézménynek csak a 6. § (1) bekezdésében meghatározott perben volt lehetősége, ha ilyen pert a 8. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül nem indított, vagy a keresetét a bíróság jogerősen elutasította, a vélelem megdönthetlenné vált.

Az **A. B. E.** SA Magyar Állammal szemben előterjesztett keresetét a Fővárosi Törvényszék a 30.G.43.323/2014/8. számú ítéletével elutasította, mely ítéletet a Fővárosi Ítéltábla a 16.Gf.40.601/2014/7. számú ítéletével helyben hagyott, utóbbi jogerős ítéletet a Kúria a Pfv.I.21.912/2014/4. számú felülvizsgálati ítéletében hatályában fenntartott.

A DH1 tv. 4. § (1) és (2) bekezdéséből következően a vélelem megdöntésének hiányában, a törvény erejénél fogva állt be annak a szerződéses kikötésnek a semmissége, mely semmisség megállapítására a felperes kereseti kérelme irányult. Ennek bekövetkeztét támasztja alá a felperes

részére megküldött, a DH2 tv. szerinti elszámolás megtörtént. A törvény erejénél fogva semmissé vált kikötés jogkövetkezményeinek levonására a DH2 tv. rendelkezései szerint lefolytatott elszámolás keretében kerül sor. Az elszámolás kötelezettségét a DH2. tv. 6. § (1) bekezdése a pénzügyi intézményre telepíti.

A fentiekből következik, hogy a tisztességtelen egyoldalú szerződésmódosítás semmissége a törvény hatálya alá tartozó szerződések esetében a törvény erejénél fogva áll be, a jogkövetkezmények levonása pedig a pénzügyi intézménynek a fogyasztóval külön törvényben meghatározott módon lefolytatandó elszámolására tartozik. A pénzügyi intézmény által elkészített elszámolás vitatása esetén az elszámolás felülvizsgálatát a DH2. tv. 18-29. §-ai a pénzügyi intézménynél kezdeményezhető külön eljárásra utalják, ezen eljárás során kizárólag a Pénzügyi Békéltető Testület határozata elleni jogorvoslat tartozik bírósági útra nemperes eljárás keretében. A DH2. tv. 18. § (5) bekezdése alapján, ha panasz előterjesztésére nem került sor, úgy kell tekinteni, hogy a fogyasztó az elszámolásban foglaltakat elfogadta, melynek következtében az elszámolás utóbb már nem vitatható. A DH2 tv. 29. §-a szerint a Pénzügyi Békéltető Testület előtti eljárásban és a 23. § (1) bekezdés alapján lefolytatott nemperes eljárásban hozott jogerős, az elszámolás tárgyában született határozat más polgári eljárásban nem vitatható.

A fentiekből megállapítható, hogy a DH1 tv. 4. § (2) bekezdése alapján semmis kikötés érvénytelenségének megállapítása közvetlenül bíróság előtt perben nem érvényesíthető. A felfüggesztést követően folytatódó peres eljárás tárgyát nem képezheti, abban érdemi döntés (ítélet) nem hozható (BDT.2016.3452.), ezért e kereseti kérelem vonatkozásában a per megszüntetésének és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének volt helye.

Az első fokú bíróság kölcsönszerződés felmondása érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasító ítéleti rendelkezése ellen benyújtott fellebbezés nem alapos.

Az első fokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján helytálló jogi következtetéssel utasította el az erre irányuló keresetet az alperes passzív perbeli legitimációja hiányában.

A felperesek az **A. K. B. Zrt.**-vel kötöttek 2008. október 2-án szerződést.

A cégnyilvántartás adataiból megállapíthatóan az **A. K. B. Zrt.** beolvadt az **A. B. E. SA** külföldi cégbe, és 2008. december 31-én törölték a cégnyilvántartásból. Az **A. K. B. Zrt.** megszűnésének időpontja tekintetében az ítélet tábla pontosítja az első fokú bíróság indokolásában foglaltakat, az helyesen tehát 2008. december 31. napja.

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 22. §-ának (1) bekezdése szerint a cégnyilvántartás adatai közhitelesek, ezért azzal szemben a felpereseknek kellett volna bizonyítaniuk, hogy a cég átalakulása más módon történt meg. Ennek hiányában a Gt. 70. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a felperesekkel szerződő bank jogutódja az átalakulás folytán az **A. B. E. SA** külföldi cég. Mindez kétséget kizáróan megállapítható volt a rendelkezésre álló cégjegyzéki adatokból, az átvevő külföldi cég cégkivonata hiányában is.

Az alperesi fióktelepet 2008. október 20-án jegyezték be a cégjegyzékbe. Az EGT-államban székhellyel rendelkező pénzügyi szektorhoz tartozó külföldi vállalkozás magyarországi pénzügyi fióktelepe az ekkor, valamint az **A. K. B. Zrt.** megszűnésének időpontjában még nem rendelkezett jogképességgel, ezért az alperes ez okból sem minősülhetett az **A. K. B. Zrt.** jogutódjának annak megszűnésekor (1/2012. PJE határozat). Az Fktv. 3. § (1a) bekezdésének beiktatása folytán csak 2012. október 28-ától minősül jogi személynek a pénzügyi intézmény magyarországi fióktelepe,

ugyanakkor tevékenysége során az általa a külföldi cég javára, illetve terhére létesített jogviszonyokkal összefüggésben lehet peres eljárás alanya. A 2012. december 31-éig (tehát a 2012. február 16-ai felmondás időpontjában is hatályos) Fktv. 24. § (3) bekezdése értelmében pedig a pénzügyi fióktelep meghatalmazás nélkül folytathatott a külföldi pénzügyi vállalkozás képviselőjére irányuló tevékenységet (2013. január 1-jétől azt csak képviselői minőségének feltüntetésével teheti).

A jogszabályi rendelkezésekből tehát az alperes jogutódi minősége nem következik, közvetlenül vele szemben az igényérvényesítés lehetősége csak akkor állna fenn, ha a jogvita az általa folytatott tevékenységből származna, vagy ha a külföldi pénzintézet valamely egyéb módon, külön jogi aktussal és a perrel érintett kölcsönszerződésre is kiterjedően az alperest generális vagy szinguláris jogutódjává tette volna. A rendelkezésre álló peradatokból megállapíthatóan erre nem került sor, így nem volt megállapítható, hogy az alperes az **A. K. B. Zrt.** jogutódja lenne. Ezt támasztja alá az is, hogy az általános szerződési feltételekhez kapcsolódó törvényi vélelem megdöntése iránt az **A. B. E. SA** indított pereket a Magyar Állam alperessel szemben, és nem az alperes.

A felmondás érvénytelensége tehát nem volt érdemben tárgyalható, mert a felperesek nem a megfelelő alperest perelték, a keresetet az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el erre alapítottnak.

Nem volt helye az ügyben ennek megfelelően előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének sem, mert a felperesek által felvetett kérdések ezen jogvita elbírálása szempontjából nem bírtak relevanciával.

A fentiekkel azonos álláspontra helyezkedett a Kúria Pfv.VI.21.639/2015/5. számú felülvizsgálati ítéletében.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése, illetve a Pp. 251. § (1) bekezdése alapján - utalva a Pp. 157. § a) pontjára, valamint a 130. § (1) bekezdés f) pontjára - a rendelkező rész szerint határozott.

A felpereseknek valódi keresethalmazatot képező két megállapítási kereseti kérelme volt. A felmondás érvénytelensége tekintetében az eredményre nem vezető felperesi fellebbezés folytán a Pp. 78. §-a alapján a felperesek egyetemlegesen kötelesek viselni az ügyvédi munkadíjból álló alperesi perköltséget, melynek összegét a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapította meg, továbbá az illetékfeljegyzési jogukra tekintettel le nem rótt jogorvoslati illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15. § (1) és (3) bekezdése alapján.

A permegszüntetéssel érintett kereseti kérelem vonatkozásában a DH2. törvény 40. § (3) bekezdése megfelelő alkalmazásával az első- és másodfokú eljárási illetéket az állam viseli, ezen felül a felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

Budapest, 2016. szeptember 13.

. Tibold Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Jaczkó Beáta sk.
előadó bíró

Dr. Felker László sk.
bíró

